

کتاب سیری اعدام وصول

۲۱۰۶۴۹۴

زندگی کوه بلندن

مجموعه ترانه‌ها به گویش بندرعباسی

ابراهیم شهنرستی

روشن
انتشارات

سرشناسه: شه دوستی، ابراهیم، ۱۳۳۰-
 عنوان و نام پدیدآور: زندگی کوه بلندن: مجموعه ترانه‌ها به گویش بندرعباسی/ابراهیم شه دوستی؛
 ویراستار یعقوب باوقار زعیمی.
 مشخصات نشر: بندرعباس: سمت روشن کلمه، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری: [۲]، ۹۴ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۰/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۶۵-۰۷-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا
 عنوان دیگر: مجموعه ترانه‌ها به گویش بندرعباسی.
 موضوع: ترانه‌های محلی ایرانی -- بندرعباس
 موضوع: Folk songs, Iranian -- Bandar Abbas
 موضوع: ترانه‌های محلی ایرانی -- بندرعباس
 موضوع: Folk songs, Iranian -- Bandar Abbas

ایندی کنگره: M1۸۲۰
 رده بندی: ۷۸۹/۹۲۳
 شابک: ۶۱۲۵۷۳۰ ملی

شناسنامه نشر	◆
ناشر: سمت روشن کلمه	◆
مدیر اجرایی: هانا زارعی	◆
ویراستار: یعقوب باوقار زعیمی	◆
صفحه‌آرایی: طاهره پورهایمی	◆
طرح جلد: صدیقه غلامی	◆
چاپ دوم: تابستان ۱۳۹۹	◆
چاپ و صحافی: گاندی	◆
حق چاپ محفوظ است.	◆
شمارگان: ۵۰۰ جلد	◆
قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال	◆
بندرعباس، شهرک سجادیه، دایران ۳۲ ساختمان دوم، طبقه اول - ۹۱۷۳۶۵۷۰۵۰	◆
samtroshan@yahoo.com	◆
instagram.com/samt_roshan	◆

فہرست:

شماره صفحہ

نام تہ

۵	مقدمہ
۹	دستن فخر
۱۱	دیریا
۱۳	سیاہ زنگی
۱۴	گٹوک
۱۶	مردجنوبی
۱۸	شوچہارده ما
۲۰	روزآشنایی
۲۱	دل رازدار
۲۴	فریاد
۲۶	لیوا
۲۷	آدم دل مرده
۲۸	دوستی
۳۰	سفر
۳۳	غزال
۳۵	پریزاد شهر کِصہ
۳۷	ترانہ غسل
۳۹	ٹورگ
۴۱	یار

شماره صفحه

نام ترانه

۴۳	گپ دل
۴۵	کینه سرگنگی
۴۷	اشکم م
۴۹	بند بند مُغن
۵۱	خسته
۵۳	نیکینم ا- خدا
۵۵	دل دل
۵۶	ابر بی پشت
۵۸	چوک جنر
۶۰	یاد اکهم
۶۲	گلم
۶۴	راز دل
۶۶	دُخت جنوب
۶۸	دلم
۷۰	زموئه
۷۲	خیال
۷۴	ای چه دردین
۷۶	گل
۷۸	خونه خدرنبی
۸۰	کار
۸۴	ترانه خسته
۸۶	دل شکسته
۸۸	واژه نامه ها

مقدمه

«ترانه از واژه تر، در لغت به معنای خرد، تر و تازه و جوان خوش چهره از ریشه اوستایی «تورونه» اصطلاحی عام به معنی است که بر انواع قالب‌های شعری ملحون یا همراه موسیقی به ویژه خیمات، دوبیتی، رباعی و بیت اطلاق می‌شده است.»^۱ معنای لغوی و اصطلاحی ترانه در این بیت از نظامی دیده می‌شود:

«هر سفته‌دری، دری می‌شفت / هر ترانه، ترانه‌ای می‌گفت.»

«ترانه در قدیم اغلب بر اشعاری ملحون به نام فهلوی و نهلوی (مأخذ از زبان پهلوی یا فارسی میانه) اطلاق می‌شده است که ریشه آن به ترانه‌های مردمی در دوران قبل از اسلام برمی‌گردد. در واقع ترانه، صورت تکمیلی اشعار هجایی قبل از اسلام است که عرب‌ها

۱. شمیسا، سیرس، (۱۳۸۶) سیر رباعی در شعر فارسی، ص، ۱۴ - ۱۶، تهران: نشر علم

بعد از اسلام آن را فهلویات نامیدند.^۲ فهلویات اشعاری است که به زبان فارسی تری، آمیخته با زبان پهلوی گفته شده است یا در کنا، آن، شاعران و نوازندگان دوره گرد و ناشناخته با تعدد لهجه ها در ولایات مختلف ایران آن را سروده اند. «اصطلاحی نظیر «گلپانگ پهلوی» یا «سیرت پهلوی» و «پهلوانی سماع» در اشعار قدیم، اشاره به ترانه های معنای راح و ملحون آن، یعنی فهلویات دارد.»^۳

ترانه و مرحیق در جنوب ایران را الزاماً باید از منظری دیگر دید؛ چه اینکه در مناطق جنوبی، ترانه و موسیقی مرزی فراتر از یک هنر صرف زیبایی آفرین است. مردمی که زندگی روزانه و عادی مردم می شود؛ مردمی که میسر و شاد، جمع آوری محصول، نخل ها، دورهم نشینی شان و ... به شدت با موسیقی گره خورده است.

موسیقی و ترانه در هرمزگان، بخش از فرهنگ موسیقی و ترانه در جنوب ایران است. موسیقی و ترانه های که ویژگی برجسته آن، مردمی بودن آن است. «موسیقی مردمی گونه ای از موسیقی است که از متن و بطن یک جامعه، قبیله و قوم با خرده فرهنگی خاص می پوشد و در همان جا نیز ارائه می شود. این موسیقی دارای ساختاری آهنگی و بدوی است و ساختمان پیچیده ای ندارد.»^۴

۲. نشاط، سید محمود، (۱۳۴۲) زیب سخن یا علم بدیع فارسی، ص، ۹۹، تهران: مهرآیین

۳. همایی، جلال الدین، (۱۳۷۵) تاریخ ادبیات ایران، ص، ۱۶۵، تهران: هما

۴. نقوی، حسام الدین، (۱۳۹۵) پژوهش نامه فرهنگی هرمزگان، گونه شناسی و بسترشناسی ترانه های نصرک، ص، ۳۹، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۵